

1 Norge må omstilles for å sikre friheten, tryggheten og velferden

2 Norge har store muligheter og et godt utgangspunkt for å utvikle et bærekraftig
3 velferdssamfunn. Vi har kompetanse, kapital, store naturressurser, et organisert
4 arbeidsliv, en velfungerende rettstat og et velutviklet velferdssamfunn. Samtidig
5 opplever vi at den norske modellen er under press.

6 Norge må omstilles for at kommende generasjoner skal få oppleve den samme
7 velstanden og velferden som oss. Om noen få år vil utgiftene på statsbudsjettet
8 overstige inntektene innenfor handlingsregelen. Gapet vil øke betydelig utover 2030- og
9 2040-tallet. Derfor må vi øke vekstevnen og konkurransekraften i norsk økonomi. Vi må
10 reformere offentlig sektor, redusere unødvendig byråkrati og bremse den offentlige
11 utgiftsveksten.

12 Et fritt og sterkt næringsliv er nødvendig for et samfunn med trygghet, store muligheter
13 og et bærekraftig velferdssamfunn. For å finansiere velferden i fremtiden, må bedriftene
14 ha større frihet til å skape, innovere og utvikle seg. Det gir trygge jobber og inntekter til
15 fellesskapet.

16 I en verden preget av krig, proteksjonisme og økonomisk nasjonalisme, så er en liten,
17 internasjonal økonomi som den norske svært sårbar. Det er et geologisk faktum at
18 oljeøkonomien vil få mindre betydning for norsk økonomi fremover. Norsk økonomi er i
19 stor grad basert på naturressurser og eksport av råvarer. Vi trenger flere ben å stå på.

20 Norge henger etter våre naboland i utviklingen av det nye næringslivet, som i økende
21 grad er basert på god tilgang på kunnskap, kompetanse, teknologi og risikokapital.
22 Høyres mål er at Norge skal være det beste landet i Europa å starte og drive bedrift i.
23 Offentlig sektor er ikke skrudd sammen for den nye virkeligheten vi lever i. Høyre vil
24 utfordre og endre utdaterte systemer som ikke leverer. Vi vil regulere mindre og gi både
25 offentlig og privat sektor større frihet. Høyre vil prioritere det viktigste først.

26 I denne resolusjonen peker vi på tre viktige områder som må reformeres for å sikre
27 friheten, tryggheten og velferden for fremtiden.

28 **Del 1: Effektiv offentlig styring**

29 Norge må styres bedre. Høyre vil sette folk først. Utdaterte styringssystemer må
30 utfordres og endres. Offentlig byråkrati må kuttes. Regelverk må forenkles betydelig,
31 både for folk og for forvaltningen selv. Kommunene må få frihet til å ta ansvar for gode
32 tjenester til innbyggerne, tilpasset lokale behov. Kommunene må forholde seg til stadig
33 flere oppgaver, regler og normer. Det gir mindre frihet til å levere tjenester til innbyggerne
34 slik de mener er best. Når kostnads- og oppgaveveksten til kommunene i tillegg
35 underdekkes fra statlig hold, blir budsjettoppgaven tilnærmet umulig, og offentlige
36 tjenester og hverdagsvelferd over hele landet blir skadelidende. Fristelsen til å
37 detaljstyre kommunene bidrar til å øke kommunenes kostnader og må erstattes med
38 mindre detaljstyring og mer tillit.

39 Vi må redusere kommunenes kostnader, øke lokalt selvstyre, fjerne unødvendig statlig
40 styring og trygge folks hverdagsvelferd. For å sette kommunene i stand til å levere gode
41 tjenester til innbyggerne, er det nødvendig med en betydelig reduksjon i antall
42 kommuner. Høyre vil derfor, i samarbeid med kommunene, ta initiativ til en ny
43 kommunereform som skal gi mer robuste og livskraftige lokalsamfunn med sterkere
44 fagmiljøer og bedre forutsetninger for å levere gode tjenester.

45 Det er behov for en kommunekommisjon som skal utrede hvilke egenskaper en
46 kommune må ha for å være bærekraftig i fremtiden. Kommisjonen skal foreslå hvordan
47 en ny og bærekraftig kommunestruktur kan etableres i samarbeid med kommunene,
48 med respekt for de sammenslåingsprosessene som allerede er i gang. Kommisjonen
49 skal også komme med forslag om kraftfulle incentiver som bidrar til en bærekraftig
50 kommunestruktur.

51 Høyre vil ha en tydeligere og mer effektiv offentlig styring der vi prioriterer de viktigste
52 oppgavene først.

53 *Høyres tiltak for å forbedre måten Norge styres:*

- 54 1. La kommunene bestemme mer over egne penger og beholde mer av sine egne
55 inntekter. Gjøre øremerkede tilskudd om til frie inntekter.
- 56 2. Redusere antall kommuner betydelig. Sette ned en kommisjon som skal foreslå
57 hvordan en ny og bærekraftig kommunestruktur kan etableres i samarbeid med
58 kommunene og med respekt for pågående prosesser.
- 59 3. La kommunene bestemme mer over hvordan oppgavene skal løses. Oppheve
60 bemanningsnormer og redusere antall påbud, forbud, reguleringer og lovpålagte
61 oppgaver kraftig.

62 *Dissens 1 (Tina Bru, Odd Emil Ingebrigtsen), endre hele punkt tre til:*

- 63 La kommunene bestemme mer over hvordan oppgavene skal løses. Endre og
64 gjøre bemanningsnormene mer fleksible, og redusere antall påbud, forbud,
65 reguleringer og lovpålagte oppgaver kraftig.
- 66 4. Legge ned fylkeskommunen, og overføre oppgavene til kommunene og staten.
- 67 5. Reformere og forenkle plan- og bygningsloven og betydelig redusere antallet
68 statlig pålagte krav til kommunal byggesaksbehandling.
- 69 6. Kraftig redusere regelbyrden i byråkratiet og dermed størrelsen på direktorater,
70 statlige foretak og offentlige etater. Ambisjonen bør være minst fem prosent færre
71 administrative årsverk i offentlig sektor.
- 72 7. Flytte flere statlige arbeidsplasser ut av Oslo til andre byer der det er grunnlag for
73 å bygge sterke fagmiljøer og levere tjenester til en lavere kostnad.
- 74 8. Stille strenge krav til saksbehandlingstid i departementene og direktoratene.
- 75 9. Få mer igjen for pengene ved å gjøre offentlige anskaffelser mer effektive og
76 innovative, blant annet ved å ta i bruk ny teknologi og unnta små anskaffelser fra
77 lov om offentlige anskaffelser.
- 78 10. Sikre flere sammenhengende digitale tjenester på tvers av forvaltningsnivåene,
79 og sørge for mer og bedre datadeling i offentlig sektor.
- 80 11. Øke bruken av digitalisering, ny teknologi og kunstig intelligens i offentlig
81 forvaltning, der det kan gi mer effektiv ressursbruk og bedre tjenester til
82 innbyggerne.
- 83 12. Øke bruken av sammenligning i resultater fra offentlige tjenester (benchmarking),
84 for å oppnå bedre resultater.
- 85 13. Stille krav til effektivisering og forenklinger i tildelingsbrevene til alle offentlige
86 etater, og samtidig redusere antallet øvrige føringer og krav.
- 87 14. Overføre ansvaret for forvaltningen av Startlån fra kommunene til Husbanken,
88 men beholde ansvaret for saksbehandling og oppfølging av låntakerne i den
89 enkelte kommune.

90 **Del 2: Bærekraftige velferdstjenester**

91 Høyre jobber for et samfunn med muligheter for alle, der flest mulig kan forsørge seg selv
92 og leve det livet de ønsker. Høyre vil derfor senke skatten for alle. Samtidig må de som
93 trenger hjelp tas godt vare på, og flere som i dag står utenfor må få muligheten til å bidra
94 og delta i arbeids- og samfunnsliv.

95 Den offentlige velferden i Norge er under sterkt press og flere av de store systemene
96 knaker i sammenføyningene. Eldre er en ressurs, men det at vi lever lenger og får færre
97 barn gjør samtidig at vi blir flere eldre og pleietrengende personer sammenlignet med de
98 som er i yrkesaktiv alder og betaler skatt. Færre må betale for flere. Høy innvandring i
99 kombinasjon med mangelfull integrering legger også press på velferden vår. Det er særlig
100 tydelig i kommuner og områder med en opphopning av sosiale utfordringer som
101 kriminalitet og utenforskap.

102 I 2026 bruker vi over 700 milliarder på folketrygden, og det jobber over 20 000 mennesker
103 i NAV. Det er nesten like mange som det er direkte ansatte i norsk sjømatnæring. Likevel
104 står 700 000 mennesker i yrkesaktiv alder utenfor arbeidslivet og sysselsettingsgraden
105 har falt siden 2022. Vi er på verdenstoppen i høyt sykefravær og 1 av 5 er uføretrygdede.
106 Bevilgningene til helsetjenestene vokser kraftig, uten at vi klarer å benytte ressursene vi
107 har godt nok og levere mer kvalitet til pasientene.

108 Høyre vil ha en sterk velferdsstat som gir muligheter for alle, samtidig som den
109 oppfordrer til individuelt ansvar og er bærekraftig nok til å kunne overleveres til den
110 neste generasjonen. Det trengs det flere grep for å få til.

111 *For å sikre bærekraftige velferdstjenester vil Høyre:*

- 112 1. Styrke arbeidslinjen, blant annet gjennom å sørge for at det alltid lønner seg å stå
113 i jobb.
- 114 2. Sette ned et ekspertutvalg som skal foreslå en forenklingsreform av Nav med mål
115 om økt overgang til arbeid, raskere saksbehandling, en bedre organisering av
116 etaten og bedre kvalitet for brukerne.
- 117 3. Avklare arbeidsevne oftere og raskere, øke bruken av lønnstilskudd, og bruke
118 arbeid som den fremste inkluderingsarenaen for de som står i fare for å falle
119 utenfor samfunnet.
- 120 4. Redusere sykefraværet gjennom å:
 - 121 a. Gjøre gradert sykemelding til hovedregelen, med unntak for de som
122 åpenbart ikke kan jobbe.
 - 123 b. Evaluere og ta initiativ til en reform av sykelønnsordningen i samarbeid
124 med partene i arbeidslivet.

- 125 c. Gjennomgå alle diagnosekategorier for sykemelding og skjerpe adgangen
126 til å sykemelde på flere områder.
- 127 d. At fastleger må gjøre en arbeidsevnevurdering i hver enkelt sykemelding.
- 128 e. Gjennomgå takstsystemet for fastlegene for å sikre bedre oppfølging av
129 langtidssykemeldte og hyppigere bruk av alternativer til sykemelding.
- 130 5. Innføre et jobbfradrag som gjør at alle som står i jobb får beholde betydelig mer
131 av egne penger.
- 132 6. Sette mål om at fem prosent av nyansettelser i staten skal være personer med
133 nedsatt arbeidsevne eller hull i CV-en og vurdere et lignende krav for unge
134 jobbsøkere uten arbeidserfaring.
- 135 7. Senke terskelen for å få utdanning utenfor EØS godkjent, særlig innen helse- og
136 omsorgstjenester hvor behovet er stort.
- 137 8. Gjøre det lettere for pensjonister med relevant erfaring å jobbe deltid i helse og
138 omsorg, barnehage og skole, for eksempel ved å erstatte pensjonistlønn med
139 ordinær lønn.
- 140 9. Øke adgangen til å inngå avtaler om alternative turnusordninger slik at man kan
141 velge mellom flere arbeidstidsordninger.
- 142 10. Gjennomgå arbeidsmiljøloven for å forenkle og oppdatere loven til behovene i
143 dagens arbeidsliv.
- 144 11. Fjerne vetoretten i arbeidsmiljøloven for store fagforeninger.
- 145 12. Utvide mulighetene for informasjonsdeling mellom politiet, Nav og arbeidsgivere
146 for å enklere avdekke trygdesvindler, og skjerpe straffene for trygdesvindler.
- 147 13. Kutte eller redusere sosiale ytelser for migranter som begår alvorlig eller gjentatt
148 kriminalitet eller trygdemisbruk, samt senke terskelen for å miste
149 oppholdstillatelsen.
- 150 14. Innføre strengere integreringskontrakter for flyktninger, asylsøkere og
151 familiegjennforente med krav til bestått nivå i norskopplæring, samfunnsforståelse
152 og progresjon innen utdanning eller arbeidsforhold og sanksjonere ved brudd.
- 153 *Dissens 2 (Anna Molberg), nytt punkt:*
- 154 15. Støtte opp under trepartssamarbeidet, men fjerne fradraget for kontingent til
155 fagforening og arbeidsgiverorganisasjon og omprioritere midlene til å gi
156 skattelette til alle som er i arbeid.

157 **Del 3: Vekstkraft og verdiskaping**

158 Det viktigste for å trygge velferden vår på lang sikt er å øke verdiskapingen og vekstevnen
159 i norsk økonomi. Alt Norge har fått til med ressursene våre, er et resultat av hardt arbeid
160 og innsats fra bedrifter og enkeltmennesker og gode rammevilkår fra det offentlige.
161 Denne skaperkraften er grunnlaget for at Norge fortsatt skal være et godt land å bo i.

162 Vekstkraften, produktiviteten og innovasjonsgraden er fallende i Norge. Vi har godtatt at
163 det offentlige regel- og skjemaveldet vokser sammen med næringssubsidiene, og at vi
164 investerer mindre i forskning og innovasjon enn land vi samarbeider og konkurrerer med.

165 Til tross for gode markedsorienterte reformer på 80- og 90-tallet og et krafttak på mange
166 områder mellom 2013 og 2021, har vi i for liten grad investert der hvor det gir vekst eller
167 latt folk og næringsliv beholde penger selv. Norge burde vært Europas beste land å starte
168 og drive bedrift i, men istedenfor ser vi en jevn strøm av talenter og kapital ut av landet.

169 Det finnes ingen rask og enkel løsning for å gi Norge ny vekstkraft. Det krever både
170 mange små tiltak og store reformer som må få jobbe over tid. Høyre tror samfunnet
171 bygges nedenfra og opp, og nettopp derfor kan ikke politikere alene peke på initiativer
172 eller næringer som skal skape vekst.

173 Styrker vi ryggraden som ligger i skaperkraften vår, er det mulig å ruste Norge og trygge
174 velferden vår, men det kommer til å kreve en ny politisk kurs. Vi trenger en politikk som
175 gir folk friheten og ansvaret tilbake, som utfordrer utdaterte systemer og som setter folks
176 mulighet til å skape først.

177 *For å få opp vekstkraften og velferden i Norge vil Høyre:*

- 178 1. At Norge skal bli det beste landet i Europa å starte og drive bedrift i.
- 179 2. Sørge for at det lønner seg mer å jobbe ved å senke skatten betydelig på
180 arbeidsinntekt, og gjøre det mer lønnsomt å gå fra trygd til arbeid.
- 181 3. Ha et lavere og mer forutsigbart skattenivå som sikrer at norske bedrifter,
182 bedriftseiere og gründere har konkurransedyktige rammebetingelser
183 sammenlignet med våre naboland.
- 184 4. Gjøre det lettere å kjøpe aksjer i bedriften man jobber i, forbedre opsjonsskatten,
185 og reformere exit-skatten for å lokke talenter, investorer og verdiskapere tilbake til
186 Norge.
- 187 5. Gjennomføre en grønn skatteveksling der en krone i økt CO2-avgift gir to kroner i
188 skattelettelser for folk eller bedrifter.

- 189 6. Redusere næringssubsidiene betydelig og reformere virkemiddelapparatet.
190 Erstatte subsidier med skattelette, og forenkle støtteordninger slik at det blir
191 mindre behov for sentral administrasjon og rapportering.
- 192 7. Investere mer i infrastruktur, og prioritere prosjekter som knytter bo- og
193 arbeidsmarkedsregioner sammen.
- 194 8. Prioritere næringsrettet forskning og kommersialisering av forskningsresultater,
195 og legge til rette for tettere samarbeid mellom næringslivet, academia og offentlig
196 sektor om digitalisering, datadeling og utvikling og bruk av kunstig intelligens og
197 kvanteteknologi.
- 198 9. Legge til rette for raskere utbygging av kraft og nett, blant annet gjennom å kutte
199 saksbehandlingstiden i NVE og departementet og vurdere om det er behov for
200 ytterligere incentiver for kommunene.
- 201 10. Sikre at universiteter, høyskoler og fagskoler i større grad tilpasser sine
202 studietilbud til næringslivets behov. Kunnskap om kunstig intelligens må
203 integreres i skolen og alle relevante studieretninger.
- 204 11. Satse betydelig mer på realfag og teknologi i skolen og høyere
205 utdanningsinstitusjoner.
- 206 12. Ha raskere behandling av arbeidstillatelser. Sette krav om tre ukers
207 behandlingstid, og forhåndsgodkjenne bedrifter som kan benytte seg av
208 hurtigspor med automatisk godkjenning.
- 209 13. Få flere i arbeid ved å gi flyktninger lov til å jobbe selv om søknad om opphold ikke
210 er avklart.
- 211 14. Endre utredningsinstruksen slik at næringslivets kostnader ved nye reguleringer
212 må synliggjøres og legges til grunn før de vedtas.
- 213 15. Fjerne retten til å stå i stilling ved oppsigelse og krav til å ha verneombud for
214 virksomheter med få ansatte for å gjøre det lettere for små bedrifter.
- 215 16. Sikre at offentlige datasystemer snakker sammen slik at private bedrifter kun må
216 rapportere den samme informasjonen en gang.